

K Ä S K K I R I

02. august 2016 nr 1-1/16/294

Loa andmine šaakalite kütamiseks väljaspool jahiaega Lääne, Pärnu ja Saare maakondades

I ASJAOLUD

1.1. Seisuga 29.07.2016 on kolmel korral pöördutud Keskkonnaameti poole šaakalite kütamise lubamiseks väljaspool jahiaega.

1.1.1. 06.06.2016 avalduses teeb ettepaneku lubada Lääne maakonnas Lihula vallas Saastna külas Pikanina (registriosa nr 267432, katastritunnus 41101:001:0350) ja Luubisilla (registriosa nr 327632, katastritunnus 41101:001:0450) kinnistutel šaakalite kütamist väljaspool jahiaega Kaie Kattai. Kinnistusraamatu andmetel on Kaie Kattai Pikanina ja Luubisilla kinnistute omanik. Avaldusest tulenevalt karjab avaldaja nimetatud kinnistutel lambaid. Avalduse kohaselt on karjatamise algusest (aprill) puudu 6 selle aasta talle, viimane teadaolev rünnak oli 22.06.2016. Šaakalite ulgumist on kuulda ebaregulaarselt ja tihti (uluvad 1–3 isendit ja vahel vastavad neile kaugemalt veel mõned). Nähtud on neid ühe- ja kahekaupa. Avaldus ja selle täiendused on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis (edaspidi DHS) 06.06.2016, 11.07.2016 ja 12.07.2016 nr 13-11/16/140, 13-11/16/140-3 ja 13-11/16/140-4 all.

Keskkonnaamet on 2016. aastal tuvastanud Pikanina kinnistul kiskja poolt kahjustuste tekitamise 22.06.2016 (ekspertiisiakt registreeritud DHS-s 19.07.2016 nr 7-25/16/154 all) ja 21.07.2016 (ekspertiisiakt registreeritud DHS-s 21.07.2016 nr 7-25/16/159 all). 22.06.2016 ekspertiisiaktis on kahjustuse tekitajaks 60% tõenäosusega määratud šaakal, põhjendades seda sellega, et *selles piirkonnas on neid pidevalt näha, kuulda ulgumist ja on ka päeva ajal nähtud lambaid kadakate vahel passimas. Augud nahas ei ole suured. Selles piirkonnas ei ole läheduses metsa on ainult kadastik, mis on šaakali lemmikelukohad.* 21.07.2016 ekspertiisiaktis hinnatakse kahjustuse tekitajaks šaakalit 70% tõenäosusega.

Pikanina ja Luubisilla kinnistud jäävad Massu jahipiirkonda (JAH1000216), mida kasutab Massu Jahiselts (registrikood 80089925) kasutusõiguse loa nr L-13 alusel. Luba kehtib kuni 31.05.2023.

1.1.2. 06.07.2016 avalduses teeb Lia Ostapenko ettepaneku lubada Vormsi Jahiseltsil väikeuluki kütamist väljaspool jahiaega. Avaldusest tulenevalt ja Keskkonnaametile teada olevalt karjab avaldaja Lääne maakonnas Vormsi vallas Diby külas võrkaiaga piiratud 9-hektarilisel poolloodusliku koosluse alal lambaid. Avalduse kohaselt on 29.06.2016 ja 04.07.2016 toimunud lambakarjas kaks järjestikust murdmist. Seejuures on piirkonnas nähtud nii ilvest kui šaakalit. Avaldus on DHS-s registreeritud 06.07.2016 nr 13-11/16/176 all.

Keskkonnaamet on Lia Ostapenkole kuuluvatele lammastele tekitatud kahjustused akteerinud 30.06.2016 (ekspertiisiakt registreeritud DHS-s 12.07.2016 nr 7-25/16/136 all) ja 04.07.2016 (ekspertiisiakt registreeritud DHS-s 12.07.2016 nr 7-25/16/139 all). Ekspertiisiaktides on märgitud, et 80% tõenäosusega on tegemist šaakaliga, ilvese puhul hinnatakse tõenäosuseks 20%. Ekspertiisiaktides selgitatakse: *Ilvest on nähtud Rälby-Diby küla piirkonnas, saarel on šaakal, keda on nähtud ka saare idaosas. Hulkuvaid koeri antud piirkonnas teadaolevalt ei ole. Võimalik variant, et lammas on murtud ilvese poolt ja hiljem söödud šaakali poolt.* 04.07.2016 ekspertiisiaktis lisatakse eeltoodule: *Söödud on pea ja näritud ribisid, siis eeldatavalt on šaakal lammast söönud. Laiali on karvatuustid.*

Eespool nimetatud murdmised jäävad Vormsi jahipiirkonda (JAH1000100), mida kasutab Vormsi Jahiselts (registrikood 80096344) kasutusõiguse loa nr L-10 alusel. Luba kehtib kuni 31.05.2023.

- 1.1.3. 21.07.2016 avalduses palub Lembit Künnapas erakorraliselt lubada šaakalite küttemist väljaspool jahiaega Pärnu maakonnas Hädemeeste vallas Rannametsa külas kinnistutel katastritunnustega 21301:005:0047, 21301:005:0192, 21301:005:0252, 21301:005:0261 ja 21301:005:0031. Keskkonnaametile teada olevalt ja avalduse kohaselt karjatab avaldaja nimetatud kinnistutel või selle naabruses lambaid. Avalduses märgitakse, et lambakarjast on šaakalite ründe tagajärjel hukkunud 2 talle ning et Rannametsa küla rannäärsetes paikades on liikumas nähtud ja häälitsemas kuulnud umbes 6-pealist šaakalite karja. Avaldus on DHS-s registreeritud 21.07.2016 nr 13-11/16/182 all.

Keskkonnaamet on Lembit Künnapasele kuuluvatele lammastele tehtud kahjustused akteerinud 13.07.2016 (ekspertiisiakt registreeritud DHS-s 18.07.2016 nr 7-25/16/151 all) ja 21.07.2016 (ekspertiisiakt registreeritud DHS-s 21.07.2016 nr 7-25/16/161 all). Ekspertiisiaktides on märgitud, et 60% tõenäosusega on tegemist šaakaliga, *kuna murdmisjäljed ja söömisjäljed viitavad sellele. Rannas on ka pidevalt kuulda šaakalite ulgumist ja loomi on ka nähtud.*

Avalduses nimetatud alad jäävad Tahkuranna jahipiirkonda (JAH1000178), mida kasutab Pärnumaa Jahimeeste Liit (registrikood 80073875) kasutusõiguse loa nr PÄ-17 alusel. Luba kehtib kuni 31.05.2023.

- 1.2. Lisaks eeltoodule on Keskkonnaamet tuvastanud lammaste murdmisi tõenäoliselt šaakalite poolt ning koostanud kahjustuste ekspertiisiaktid järgmiste alade kohta.
 - 1.2.1. Lääne maakond – Lihula vallas Kirikukülas (ekspertiisiaktid registreeritud DHS-s 21.06.2016 nr 7-25/16/123 ja 12.07.2016 nr 7-25/16/138 all), mis jääb Tuudi jahipiirkonda (JAH1000023), mida kasutab Tuudi Jahiselts (registrikood 80089267) kasutusõiguse loa L-12 alusel, kehtivusega kuni 31.05.2023; Ridala vallas Puise külas (ekspertiisiaktid registreeritud DHS-s 20.06.2016 nr 7-25/16/117 ja 12.07.2016 nr 7-25/16/135 all), mis jääb Haapsalu jahipiirkonda (JAH1000045), mida kasutab HAAPSALU JAHISELTS (registrikood 80052293) kasutusõiguse loa L-4 alusel, mis kehtib kuni 31.05.2023.
 - 1.2.2. Pärnu maakond – Tahkuranna vallas Piirumi külas (ekspertiisiaktid registreeritud DHS-s 06.07.2016 nr 7-25/16/131 ja 20.07.2016 nr 7-25/16/155 all); Tõstamaa vallas Ranniku külas (ekspertiisiakt registreeritud DHS-s 20.07.2016 nr 7-25/16/157 all), mis jääb Tõstamaa jahipiirkonda (JAH1000090), mida kasutab Pärnumaa Jahimeeste Liit kasutusõiguse loa nr PÄ-27 alusel. Luba kehtib kuni 31.05.2023, Varbla vallas Saulepi külas (ekspertiisiaktid registreeritud DHS-s 21.07.2016 nr 7-25/16/160 ja 25.07.2016 nr 7-25/16/163 all), mis jääb Saulepi jahipiirkonda (JAH1000342), mida kasutab Uus-Varbla jahiselts (registrikood 80271995) kasutusõiguse loa nr PÄ-34 alusel. Luba kehtib kuni 31.05.2023.

- 1.2.3. Saare maakond – Muhu vallas Kallaste külas (akt registreeritud DHS 19.07.2016 nr 7-24/16/9280-2), mis jääb Tamse jahipiirkonda (JAH1000339), mida kasutab Muhu Jahiselts (registrikood 80083827) kasutusõiguse loa nr 18 alusel. Luba kehtib kuni 31.05.2023.

II PÕHJENDUSED

- 2.1. Harilik šaakal (*Canis aureus*) on koerlane, kelle looduslik levila ulatub Kesk- ja Põhja-Aafrikast läbi Lähis-Ida, Kaukaasia ja Edela-Aasia ning üle Hindustani poolsaare Indo-Hiina poolsaareni. Euroopas on ta levinud Balkani poolsaarel ning põhjasuunas ulatub tema levila Ukraina edelaossa ning Slovakkiasse, Ungarisse ja Austriasse. Eesti loodusest leiti šaakal esmakordselt 2013. a märtsis, mis tähendab, et šaakali looduslik levila on viimastel aastakümnetel põhja suunas jõudsalt laienenud.
- 2.2. 16.01.2016 jõustus keskkonnaministri 28.05.2013 määruse nr 32 „Jahieeskiri” (edaspidi *jahieeskiri*) lisa „Väikeulukite loetelu” muudatus ning alates sellest ajast on šaakal väikeuluk. Jahieeskirja § 4 lg 3¹ kohaselt võib šaakalile pidada peibutus- või varitsus- või hiilimis- või ajujahti ning jahti piirdelippe või jahikoera kasutades 1. novembrist jahiaasta lõpuni. Arvestades jahiseaduse (edaspidi *JahiS*) §-s 8 sätestatud jahiaasta määratlust on šaakali küttimine 2016. aastal lubatud olnud perioodil 16.01–29.02.2016. Jahipiirkondade kasutajate esitatud andmetest (vt „Jahiulukite küttimine Eestis 2015/2016 jahihooajal”, kättesaadav: http://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/ulukite_kuttimine_2015_2016_jahihooajal_1.pdf) nähtub, et sellel ajavahemikul kütiti 6 isendit, sellest Lääne maakonnas 4, Pärnu maakonnas 1 ja Saare maakonnas 1. Jahieeskirja § 4 lg-st 3¹ tulenevalt on šaakalile jahipidamine lubatud 1. novembrist.
- 2.3. *JahiS* § 23 lg 4 p 3 kohaselt korraldab Keskkonnaamet jahipidamist uluki tekitatud kahjustuste vältimiseks väljaspool jahiaega.
- 2.4. Keskkonnaamet on seisukohal, et hiljutiste andmete taustal on edasiste kahjustuste vältimiseks põhjendatud kahjustuste piirkondades lubada šaakali jahti väljaspool jahieeskirja § 4 lg-s 3¹ sätestatud jahiaega. Keskkonnaamet on 2016. aasta jooksul šaakalite tekitatud kahjustusi hinnanud Lääne maakonnas 8 korral (vt käskkirja punkte 1.1.1, 1.1.2, 1.2.1), Pärnu maakonnas 7 korral (vt käskkirja punkte 1.1.3 ja 1.2.2) ja Saare maakonnas 1 korral (vt käskkirja punkti 1.2.3). Kahjude hindamise käigus on tuvastatud Lääne maakonnas 6 lamba surdmine, 1 vigastamine ja 19 on teadmata kadunud, Pärnu maakonnas on murtud 59, vigastatud 4 ja teadmata kadunud 2 lammast. Saare maakonnas on murtud 2 ja vigastatud 2 lammast. Kõigis eelnimetatud maakondades on šaakaleid korduvalt nähtud, nad on jäänud rajakaameratesse ja kuulnud on nende hääli. Arvestades karjatamise jätkumist ja asjaolu, et sügiseks iseseisvuvad juba šaakalite kutsikad, on edasiste kahjude tekkimise tõenäosus suur.
- 2.5. Tuginedes eeltoodule leiab Keskkonnaamet, et edasiste kahjustuste vältimiseks on põhjendatud šaakalite küttimise lubamine väljaspool jahiaega Lääne maakonnas Massu, Vormsi, Haapsalu ja Tuudi jahipiirkondades, Pärnu maakonnas Saulepi, Tahkuranna ja Tõstamaa jahipiirkondades ning Saare maakonnas Tamse ja Liiva jahipiirkondades. Nimetatud jahipiirkondades (v.a Liiva jahipiirkond) on Keskkonnaamet 2016. aasta juunis-juulis tuvastanud uluki kahjustused karjatatavatele loomadele, mille tõenäoliselt on tekitanud šaakalid. Kuna Muhu saar on jagatud kaheks jahipiirkonnaks, siis saarelise iseärasuse tõttu on jaht lisaks Tamse jahipiirkonnale lubatud ka Liiva jahipiirkonnas (JAH1000219), mida kasutab Muhu Jahiselts kasutusõiguse loa nr 18 alusel. Arvestades, et kahjustused ei ole koondunud konkreetsetele väiksematele aladele (nt vald, küla või kinnistu), on põhjendatud lubada šaakalite küttimist jahipiirkondade kaupa, mitte näiteks kinnistupõhiselt.

- 2.6. JahiS § 6 p-st 1 ja § 22 lg 3 p-st 1 tulenevalt korraldab oma maal väikeulukijahti ja otsustab igal jahiaastal oma kinnisasja piires väikeuluki küttemismahu maaomanik. JahiS § 22 lg 3 p 2 kohaselt otsustab jahipiirkonnas väikeuluki küttemismahu igal jahiaastal jahipiirkonna kasutaja, kui maaomanik ei ole seadnud piiranguid. JahiS § 40 lg 4 kohaselt on jahipiirkonna kasutaja kohustatud kehtiva jahitunnistuse alusel andma tasuta jahiloo väikeulukite küttemiseks oma kinnisasjal jahti pidavale maaomanikule või tema määratud isikutele. Eeltoodut arvestades on väikeuluki (sh šaakal) kütmine eelkõige maaomaniku huvi, mille realiseerimist võimaldab jahipiirkonna kasutaja kohustus väikeuluki küttemiseks tasuta jahiluba väljastada. Seetõttu ei pea Keskkonnaamet käesoleval ajal põhjendatuks kohustada jahipiirkonna kasutajaid šaakaleid kütma, vaid võimaldab jahipiirkonna kasutajatel šaakalite küttemiseks väljaspool jahiaega maaomanikele või nende määratud isikutele jahiload väljastada. Jahipiirkonna kasutaja tohib võõral kinnistul šaakaleid kütta vastavalt maaomanikuga sõlmitud kokkuleppele (JahiS § 14 lg 5). Kui maaomanik ei ole oma maal jahipidamist keelanud (sh šaakalijahti), tohib ilma lepinguta jahti pidada piiramata või tähistamata kinnisasjal päikesetõusust päikeseloojanguni, kuid mitte lähemal kui 200 meetri kaugusel hoonest (JahiS § 25 lg 2).
- 2.7. Ka väljaspool jahiaega tuleb šaakali küttemisel lähtuda jahieeskirja § 4 lg-st 3¹, mille kohaselt võib šaakalile pidada peibutus- või varitsus- või hiilimis- või ajujahti ning jahti piirdelippe või jahikoera kasutades.
- 2.8. Keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27 „Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus” kohaselt korraldab jahiulukite seiret ning analüüsib seireandmeid Keskkonnaagentuur. Viidatud määruse § 3 lg 2, 3 ja 5 kohaselt on jahipiirkonna kasutaja kohustatud esitama Keskkonnaagentuurile hiljemalt 1. aprilliks 2017 kütitud või hukkununa leitud šaakalite andmed (ankeet) ja bioproovid (lihaseproov, emasloomal emakas koos munasarjadega, alalõualuu silmahamba juure 1–2 cm pikkune lõik vanuse määramiseks).

III OTSUSTUS

Arvestades käskkirja punktis I toodud asjaolusid ja punktis II esitatud põhjendusi, võttes aluseks JahiS § 23 lg 4 p 3, keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27 „Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus” § 3 ja § 7 lg 5 ning keskkonnaministri 20.05.2014 määruse nr 13 „Keskkonnaameti põhimäärus” § 5 lg 2 p 42, § 6 lg 2 p 19 alusel otsustan:

- 3.1. Lubada ulukikahjustuste vältimiseks šaakali (*Canis aureus*) kütmine väljapool jahiaega Lääne maakonnas Massu, Vormsi, Haapsalu ja Tuudi jahipiirkondades, Pärnu maakonnas Saulepi, Tahkuranna ja Tõstamaa jahipiirkondades ning Saare maakonnas Tamse ja Liiva jahipiirkondades alates käesoleva käskkirja jõustumisest kuni 31.10.2016.
- 3.2. Šaakali küttemisel kaitstavatel loodusobjektidel, mille kaitsekord on määratud kaitse-eeskirjaga, tuleb järgida kaitse-eeskirjades jahipidamisele kehtestatud piiranguid.
- 3.3. Jahipiirkonna kasutaja on kohustatud teavitama jahiloo saajat kütitud isendite andmete ning bioproovide kogumise ja esitamise nõuetest;
- 3.4. Kütitud või hukkununa leitud šaakalist tuleb Keskkonnaagentuuri ulukiseireosakonda (e- post: peep.mannil@envir.ee; tel: 733 9149, 513 4898) teavitada kohe, kuid mitte hiljem kui ühe ööpäeva jooksul küttemisest või leidmisest arvates.

- 3.5. Jahipiirkonna kasutaja on kohustatud esitama Keskkonnaagentuurile hiljemalt 1. aprilliks 2017 kütitud isendite andmed (ankeet) ja bioproovid (lihaseproov, emasloomal emakas koos munasarjadega, alalõualuu silmahamba juure 1–2 cm pikkune lõik vanuse määramiseks).

(allkirjastatud digitaalselt)

Erik Kosenkranius
peadirektori asetäitja peadirektori ülesannetes

Jaotuskava: Hiiu-Lääne-Saare regioon, Pärnu-Viljandi regioon

Saata teadmiseks: Massu Jahiselts (laevveiko@hotmail.ee),
Vormsi Jahiselts (jahiselts@vormsi.ee),
Haapsalu Jahiselts (arvo.kuslap@eltelnetworks.com),
Tuudi Jahiselts (raivov@lteed.ee),
Pärnumaa Jahimeeste Liit (parnujl@gmail.com),
Uus-Varbla Jahiselts (vablapk@gmail.com)
Muhu Jahiselts (muhu@espak.ee),
Keskkonnaagentuuri ulukiseireosakond (peep.mannil@envir.ee),
Keskkonnainspeksioon (valve@kki.ee),
Keskkonnaministeerium (keskkonnaministeerium@envir.ee).
Kaie Kattai (kaie.kattai@keskkonnaamet.ee)
Lia Ostapenko (liao@hotmail.ee)
Lembit Künnapas (raiesmaa@hotmail.ee)

Jaan Ärmus
jahinduse peaspetsialist
jahinduse ja vee-elustiku büroo
Metsaosakond